

BESZÁMOLÓ KÉT NAGY BARLANGI MENTŐAKCIÓRÓL

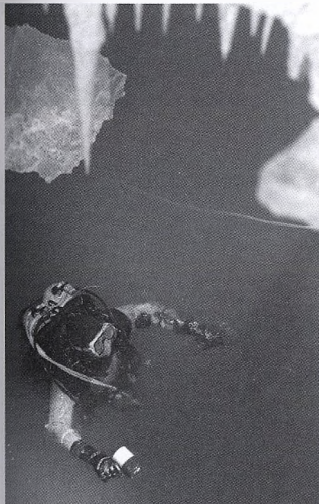
118 órás mentés a Rákóczi-barlangból

2002. január 26-án Bódvarákón, az esztramosi Rákóczi-barlang tavas részében gyakorló merülésen vett részt hat bűvár. Két fős csoportokban merültek, amikor a harmadik, utolsó páros merülésnél az egyébként kristálytiszta víz már erősen zavaros volt. Szilágyi Zsolt, a páros hátsó tagja a rossz látási viszonyok mellett azt hitte, hogy már elérkezett a kiindulási ponthoz, a barlangi tóhoz, ahol a merülő bázis van. Elengedte a vezető kötelet, majd a felfelé megcsillanó víztükör felé úszott. Itt csak egy hasadékot talált. Mivel a vezetőkötélhez nem tudott visszamenni, bepréselte magát a hasadékba, amelynek a tetején egy kis levegős fülkét talált. Társai, észlelve a bűvár eltűnését, azonnal a keresésére indultak. Mikor már kétszer annyi idő telt el, mint amennyi időre elegendő levegő volt a palackban, feladták a reményt. Csendben lerogytak és akkor egy távoli nagyon halk kiabálást hallottak. Tehát a társuk él, de hol van? A helyet nem sikerült beazonosítani, de azonnal segítségért indultak a felszínre. A Magyar Barlangi Mentőszolgálat szombaton este kilenckor kapta a riasztást. Rövid időn belül Németh Tamás vezetésével elindult az első mentőcsapat. Vasárnap a hajnali órákban mind a bűvárok, mind a barlangi mentők a helyszínen voltak. A zavaros vízben a merülés igen nehézkes és körülményes volt. A barlangi mentők a tó felett egy nehezen megközelíthető helyen megtalálták a repedést, amelyből a kiáltások hallat szottak. Itt elkezdtek fűmni, járatot hajtani. Ha a bűvárok merültek, akkor hogy hallani lehessen, nem lehetett a járatot véetni, amikor véstek, akkor nem lehetett merülni. Az egyre nagyobbra duzzadt mentőcsapatot a polgári védelem kezdte el élelmezni.

Január 28-án, hétfőn a mentés már médiaszennációvá vált. A mentésben résztvevőket a sajtó hírtől éhes tudósítóitól rendőri kordonnal kellett védeni. Az ország valamennyi hadra fogható bűvára és barlangi mentője a helyszínen volt, a segélykérésre Szlovákiából és Csehországból is jöttek.

Az ország legjobb bűvárai felváltva merültek, de mégsem leltek eltűnt társuk nyomára. Közben piropatronos módszerrel – Hilti patronnal – is folyt gőzerővel a járatágítás. Rudabányáról egy öreg bányász jött, aki hallgatózással megállapította, hogy kb. 11 méterről jön a hang. A végén kiderült, valóban ilyen távolságra volt a túlélő fülke, ahogy közben elnevezték az üreget, ahol a bűvár kucorgott. A repedésen keresztül bekiabálva tartották a merülési-robbantási szünetben az egyre lanyguló reményt Szilágyi Zsoltban a barlangi mentő-orvosok. Számos szakember érkezett a helyszínre, vízülepítő módszerrel, sziklán áthalló lokátorral, radarral, Brünnből geofizikusok és Budapestről valamelyik titkosszolgálat specialistái is. Telefonáltak csodalátó emberek is, és ellátták a mentés vezetőit okos tanácsokkal.

Minden rádióadó, minden televízió élőben tudósított óránként a helyszínről, az újságok a címlapon hozták az eseményeket. Január 29-én, kedden a délelőtti órákban Czákó László, neves barlangi bűvár egy repedésen felpréselve magát, megtalálta a már szinte reményt vesztett Bűvár Zsoltot, ahogy a mentők maguk között neveztek. Ekkorra már nyilvánvalóvá vált, hogy a végkimerülés határán lévő bűvárt víz alatt kihozni nem lehet, hanem az ekkor már néhány méteres vágatot kell gözerővel tovább hajtani.

Zsolti helyszíni orvosi ellátása és élelmezése a tároshajtás ideje alatt sem volt egyszerű dolog. Dr. Hajnal Gábort, az ország egyetlen bűvár orvosát Debrecenből éjjel rendőrségi helikopterrel kellett a helyszínre hozni. A külön e célra, orvosi utasítás szerint elkészített csirkehúslevest ütésálló termoszban vitték le. A bajbajutott mellett a megtalálása utáni pillanattól mindvégig ott volt egy bűvár.

Január 31-én a déli órákban a 11 méteresre sikeredett járat átlukadt, mind a föld alatti, mind a föld feletti jelenlévők hatalmas örömeire. Este fél hatkor, amikor a 118 óras föld alatti fogság után Szilágyi Zsoltot

a barlangi mentők hordágyon a felszínre hozták, a sajtó és az érdeklődők miatt már kettős rendőri kordont kellett biztosítani. A bűvárt a kórházba szállítása után egy nappal már haza is engedték.

Az agyoncsigázott, végletekig kimerült barlangi mentőkre – hiszen volt, aki az öt nap alatt alig aludt – még néhány óras felszerelés-pakolás várt. A mentésben 989 ember vett részt, barlangi mentők, bűvárok, az Aggteleki Nemzeti Park munkatársai, rendőrök, tűzoltók, határőrök, a Polgári Védelem. Közülük az öt fős bódvarákói asszonykommandó éjjel-nappal élelmezte a mentősereget. A Magyar Barlangi Mentőszolgálat 41 fővel képviseltette magát a mentésen, a mentőakció vezetője Taródi Péter, a BMSZ országos vezetője volt.

Mentés a Bihar-hegységben

2002. október 26-án, szombaton Erdélyben, a Bihar-hegység egy távoli pontján, a Rossz-völgy, vagy Gonosz-völgyben, a Valea Rea-barlangban túrázott Zih József (Gemenata) vezetésével egy négy fős, barlangjárásban igen felkészült csapat.

A kutatók a bejáratnál kb. két és fél kilométerre és kb. -260 méter mélyen jártak a patakos ágban, amikor egy szikla kiszakadt, és Feigel Lorándra zuhant, aki nyílt lábszárcsonttörést szenvedett. A sérült azonnali ellátása után Gemenata és Bácskai László a felszínre indult. A sérülttel Perényi Katalin maradt. Az út a felszínig jó két és fél óráig tartott. Ahol már mobiltelefon használata lehetséges volt, riasztották a Magyar Barlangi Mentőszolgálatot és a Román Hegyi Mentőket és barlangászokat.

A riasztás után egy órával a BMSZ Keleti Károly utcai riasztási bázisáról már el is indult a rohamcsapat, a határig rendőri felvezetéssel dr. Szabó György és dr. Löcher Zsuzsanna orvosokkal. Közben lázas tempóban

megkezdődött a mentőcsapat megszervezése. A katasztrófavédelem főigazgatója is személyesen ment a BMSZ bázisára. Nem volt egyszerű a határ túoldalán egy több napos mentést megszervezni. Sok-sok telefonálás után a Polgári Védelem tereptherautója és terepjárói, Börcsök Péter vezetésével hetven főnek elegendő háromnapos élelemmel, sátorral és több tonnányi felszereléssel, két fény kíséretében és sok-sok személyautó kíséretével kora délután útnak indultak. A konvojhoz útközben többen csatlakoztak a Mecsekből, a Bakonyból és Aggtelekről. Voltak, akik hétvége lévén Szlovákiában túráztak, és onnan indultak a Biharba menteni. Hozzájuk csatlakozott még csapatával együtt Stibrányi Gusztáv Tornáról. Az Aggteleki Nemzeti Park elküldte a Rákóczi-barlangi mentésnél jól bevált terepjáróját Konyok Zsolttal és dr. Tóth Judit orvossal.

A mentők derékhadja vasárnap hajnalra ért a helyszínre. A felszínen táborverés és bázisépítés, lent a barlangban útvoalépítés, szűkülettagítás, telefonkábelhúzás és a sérült stabilizálása folyt.

A sérült Feigel Lóránd siralmas állapotban volt, néhányan egy lyukas garast sem adtak volna a lábáért.

Vasárnap a déli órákban elkezdődött a hordágyba fektetés, és a tényleges mentés. Hogy mikor ér a felszínre, azt senki sem tudta még megjósolni sem.

Budapestről eközben még több felszereléssel, katonai sátrakkal újabb utánpótlást szállító tereptherautó indult el a katasztrófavédelmektől. A barlangban közben megfeszített tempóval folyt a mentés. A felszínen időközben beesteledett, és viharosra fordult az idő, szakadt kezdetben az eső, majd a havas eső, erősen fújt a szél. Reggelre a barlang bejáratához állított alkalmi sátrat szétépte a tomboló vihar.

A sérült hétfőn hajnali háromkor a felszínen volt, azonban a külszínen a terepjáróig vezető zergeúton még nehezebb volt a mentés, mint a barlangban. Az emberek nem fértek a hordágyhoz, az út rendkívül síkos volt, hozzá tombolt a vihar, a mentők arcába csapott a havas eső.

Hétfőn reggel 6 és 7 óra között megérkezett a mentőbázishoz a sérült. Az éjszaka folyamán, a mostoha időjárás ellenére szép számmal érkeztek Magyarországról a sajtó munkatársai. (Egy újságíró nő túsarkú cipőben autójukból a viharba kiszállva és a sátorba kapaszkodva arról érdeklődött, hol a sajtósátor...)

A Marosvásárhelyről induló helikopter a vihar miatt a Bihar felett visszafordult. A román mentőautó a sérült stabilizálását követően négyórányi dőcögés után ért aszfaltos útra, majd további két óra után érte el a biharkeresztesi határ magyar oldalán várakozó Országos Mentőszolgálat mentőhelikopterét, amely a nyíregyházi kórházba repítette a sérültet. Ott többször megoperálták, egy hónapig kezelték, majd két hónapot töltött szanatóriumban. Négy hónapig lábadozott otthon, s további fél évig járt utókezelésre, összesen 11 hónapot töltött betegállományban, mire teljesen meggyógyult.

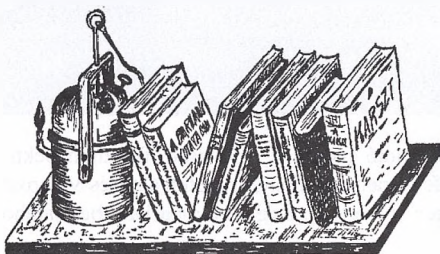

A mentésben 70–80 ember vett részt számtalan autóval. A mentőhelikoptert és a Romániával folytatott többórás mobiltelefon költségét a Környezetvédelmi Minisztérium fizette, továbbá sofőrrel együtt egy mikrobuszt is rendelkezésre bocsátott. A magánautók költségét a társuk mentésére induló barlangászok állták.

Ez a mentés volt a Magyar Barlangi Mentőszolgálat első hivatalos nagy külföldi akciója.

*Adamkó Péter
Magyar Barlangi Mentőszolgálat
riasztszervezője*

A SZPELEOLÓGUS KÖNYVESPOLCA

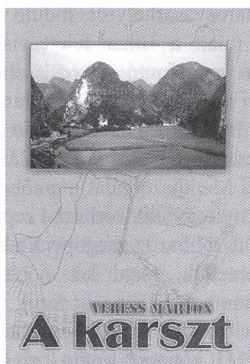
**Dezső József–Sebe Krisztina–Horváth Gábor:
Villányi-hegység útikalauz**

A Villányi-hegységről szóló első igényes összefoglaló mű, geológiai, történet- és földrajztudományi, biológiai, ökológiai problémák sorát tárgyalva, mely szép illusztrációs anyaggal, szakszerű térképekkel egészül ki.

A könyv Földtan fejezete külön karsztos és barlangos alfejezetet tartalmaz. Valamennyi fejezet végén bőséges német és angol nyelvű összefoglaló található.

Veress Márton: A karszt

A karsztokat ilyen átfogóan és részletességgel bemutató mű több évtizede nem született hazánkban. Szerzője jelentős mennyiségű szakirodalmat, köztük a legfrissebbeket használja fel. Szerzője aktív, sokoldalú kutatója a témának, akinek a világ számos a karszterületéről vannak tapasztalatai, ismeretei. A könyv előnye a formák, folyamatok és jelenségek pontos, rövid meghatározása, a számos ábra, kép, továbbá a formák kialakulásának és a jelenségek megértését elősegítő, tájékozottságot növelő példa. A főbb fejezetek (az oldódás, a karsztosodás feltételei, a karszt típusok, a formakincs) logikus sorrendben követik egymást.